

A ג"ד
Intro
Today we will learn בבא קמא דף צ"ח
Some of the topics we will learn about include.

The four cases of
גרמא בניזקין
פטור
A person is not liable for a damage that he caused indirectly.

1.
הזורק מטבע של חבירו לים הגדול
פטור

If someone threw another person's coin into the Mediterranean Sea;

2.
השף מטבע של חבירו
פטור

If a person ruined the impression on someone's coin and it became useless;

3.
הצורם אוזן פרתו של חבירו
פטור
If a person cut the ear of someone's cow, which is considered a מום, a blemish;

4.
השורף שטרו של חבירו
פטור
If a person burned someone's loan document, who now cannot collect the loan;

רב דימי בר חנינא says he would be חייב through רבי שמעון's concept of

דבר הגורם לממון
כממון דמי
Since the שטר that he burned was לממון, the owner uses the שטר to collect the loan money, כממון דמי, it is considered as if he actually burnt the loan money.

רבי יהושע says he would be פטור even according to רבי הונא בריה דרבי יהושע

שמעון;

Because only regarding
בדבר שעיקרו ממון
ממון זמין, and afterward was no longer ממון
does he hold

גורם לממון
כממון דמי
However

בדבר שאין עיקרו ממון
An item that was never considered ממון, such as a שטר
לאו כממון דמי

B The Mishnah's Halachah of

גזל חמץ ועבר עליו הפסח
אומר לו הרי שלך לפניך

If a person stole חמץ and over Pesach it became אסור בהנאה, forbidden in all benefits, he may return the item as is to the owner.

The discussion in whether this depends in the Machlokes regarding

החזירו שומר לבית בעליו
לאחר שנגמר דינו

If an ox, while in the custody of a שומר, killed a person and was sentenced to death. If the שומר returned the ox to its owner, does the שומר need to pay for the שור or not?

A

The four cases of
גרמא בניזקין פטור

④	③	②	①
השורף שטרו של חבירו פטור	הצורם אוזן פרתו של חבירו פטור	השף מטבע של חבירו פטור	הזורק מטבע של חבירו לים הגדול פטור

רב דימי בר חנינא says he would be חייב through רבי שמעון's concept of
דבר הגורם לממון כממון דמי

רב יהושע says he would be פטור even according to רבי הונא בריה דרבי יהושע שמעון; because only regarding בדבר שעיקרו ממון ממון זמין, and afterward was no longer ממון does he hold גורם לממון כממון דמי
דבר הגורם לממון כממון דמי
בדבר שאין עיקרו ממון

B

גזל חמץ ועבר עליו הפסח אומר לו הרי שלך לפניך

The discussion in whether this depends in the Machlokes regarding
החזירו שומר לבית בעליו לאחר שנגמר דינו

1 The Gemara cites four rulings of רבה that are based on the concept of גרמא בניזקין פטור
A person is not liable for a damage that he caused indirectly.

1.
אמר רבה
הזורק מטבע של חברו לים הגדול
פטור
If someone threw another person's coin into the Mediterranean Sea, he is not liable to pay for the coin. As the Gemara explains, this is only בצלולין
דקא חזי ליה
The water was clear and the coin can be seen. Therefore, the זורק is פטור because he can claim;
הא מנח קמך אי בעית שקליה
The coin is not lost.
And even though the owner must pay a diver to retrieve it, this expense is only a גרמא, caused indirectly, and גרמא בניזקין פטור

However,
עכורין דלא קחזי ליה לא
If the water was murky and the coin cannot be seen, the זורק is חייב, because the coin is lost.

The Gemara adds that even בצלולין he is פטור only if דאדייה אדויי
The זורק did not actually take the coin, but rather he knocked it out of the owners hand and into the ocean.
However,
שקליה בידיה
If the זורק actually took the coin and threw it in, he is חייב even though it was צלולין, because מיגזל גזליה
השבה בעי מיעבד
He became a גולן when he took the coin, and he is now obligated to either return the actual coin or to compensate the owner.

1 Four rulings of רבה based on the concept of גרמא בניזקין פטור
A person is not liable for a damage that he caused indirectly.

1

אמר רבה

הזורק מטבע של חברו לים הגדול
פטור

If someone threw another person's coin into the Sea, he is not liable to pay for the coin.

And the Gemara explains, this is only

בצלולין דקא חזי ליה

The water was clear and the coin can be seen.

Therefore, the זורק is פטור because he can claim;

הא מנח קמך אי בעית שקליה

The coin is not lost.

And even though the owner must pay a diver to retrieve it, this expense is only a גרמא, caused indirectly, and

גרמא בניזקין פטור

However,

עכורין דלא קחזי ליה לא

If the water was murky and the coin cannot be seen, the זורק is חייב, because the coin is lost.

The Gemara adds that even בצלולין he is פטור only if

דאדייה אדויי

The זורק did not actually take the coin, but rather he knocked it out of the owners hand and into the ocean.

However,

שקליה בידיה

If the זורק actually took the coin and threw it in, he is חייב even though it was צלולין, because

מיגזל גזליה

השבה בעי מיעבד

He became a גולן when he took the coin, and he is now obligated to either return the actual coin or to compensate the owner.

2

2.

ואמר רבה
השף מטבע של חברו
פטור

If a person ruined the impression on someone's coin and it became useless, he is not liable to pay for the coin. As the Gemara explains, this is only where

דמחייה בקורנסא וטרשיה

He pounded it with a hammer and the impression became flattened. He is פטור because

דהא לא עבד ולא מידי

The actual silver content of the coin was not diminished.

And even though the coin became useless, this is only a גרמא and

גרמא בניזקין פטור

However

שייפא בשופינא

If he scraped off the impression with a knife, he is חייב because

חסורי חסריה

The silver content of the coin was diminished, and this is actual damage.

3.

ואמר רבה
הצורם אוזן פרתו של חברו
פטור

If a person cut the ear of someone's cow, which is considered a מום, a blemish, he is not liable to pay for the damage, because

פרה כדקיימא קיימא

דלא עבד ולא מידי

The cow was not affected.

And even though the cow became disqualified for a Korban?

The expense to acquire another animal if he wants to bring a Korban is only a גרמא. But the value of the cow did not change, because

כולהו שוורים לאו לגבי מזבח קיימי

Most cows are not designated for Korbanos.

2

2

ואמר רבא

השף מטבע של חברו
פטור

If a person ruined the impression on someone's coin and it became useless, he is not liable to pay for the coin.

This is only where

דמחייה בקורנסא וטרשיה

He pounded it with a hammer and flattened it

שייפא בשופינא

If he scraped off the impression with a knife, he is חייב because

חסורי חסריה

The silver content of the coin was diminished, and this is actual damage.

דהא לא עבד
ולא מידי

The actual silver content of the coin was not diminished. And even though the coin became useless, this is only a גרמא and גרמא בניזקין פטור

3

ואמר רבא

הצורם אוזן פרתו של חברו
פטור

If a person cut the ear of someone's cow, which is considered a מום, a blemish, he is not liable because

פרה כדקיימא קיימא

דלא עבד ולא מידי

The cow was not affected.

And even though the cow became disqualified for a Korban?

The expense to acquire another animal if he wants to bring a Korban is only a גרמא.

But the value of the cow did not change, because

כולהו שוורים לאו לגבי מזבח קיימי

Most cows are not designated for Korbanos.

3

4.

ואמר רבה
השורף שטר של חברו
פטור

If a person burned someone's loan document, he is not liable to pay for the loan, because the שורף claims

דאמר ליה ניירא קלאי מינך

I only burned your piece of paper.

And even though the owner can no longer collect his loan, this is only a גרמא and גרמא בניזקין פטור

ואמר רב דימי בר חנינא
הא דרבה

מחלוקת רבי שמעון ורבנן היא

רבי's Halachah of שטר depends on the Machlokes of רבי רבנן and שמעון

According to רבי שמעון

השורף שטר של חברו

חייב

Because he holds

דבר הגורם לממון

כממון דמי

Since the שטר that he burned was a גורם לממון, the owner uses the שטר to collect the loan, and now that he cannot collect, דמי, כממון דמי, it is considered as if he actually burned the loan.

While according to the רבנן

השורף שטר של חברו

פטור

Because they hold

דבר הגורם לממון

לאו כממון דמי

It is not considered as if he actually burned the loan.

3

4

ואמר רבה

השורף שטר של חברו
פטור

If a person burned someone's loan document, he is not liable to pay for the loan, because the שורף claims

דאמר ליה ניירא קלאי מינך

I only burned your piece of paper.

And even though the owner can no longer collect his loan, this is only a גרמא and גרמא בניזקין פטור

ואמר רב דימי בר חנינא

הא דרבה מחלוקת רבי שמעון ורבנן

רבי's Halachah of שטר depends on the Machlokes of רבי רבנן and שמעון

According to the רבנן

השורף שטר
של חברו

פטור

Because they hold
דבר הגורם לממון
לאו כממון דמי

It is NOT considered
as if he actually
burned the loan.

According to רבי שמעון

השורף שטר
של חברו

חייב

Because he holds
דבר הגורם לממון
כממון דמי

It IS considered
as if he actually
burned the loan.

ואמר רב פונא כריה דרבה יבולא
רבי שמעון רבי שמעון

השורף שטר של חברו
פטור

because רבי שמעון only holds

דבר הגורם לממון
לאו כממון דמי

בדבר

שאין עיקרו ממון

Such as אטר

דבר הגורם לממון
כממון דמי

בדבר

שעיקרו ממון

Such as

גלא חמא אפני הפסח
ובא אחר ולרפו ביוצד

4 The Gemara concludes;
 מאן דדאין דינא דגרמי
 מגבי ביה דמי שטרא מעליא
 According to the opinion of רבי מאיר that one is liable for
 damages caused indirectly, the שורף must reimburse the
 owner for the full value of the loan, because he caused the
 loss of the loan.
 מאן דלא דאין דינא דגרמי
 מגבי ביה דמי נירא בעלמא
 According to the opinion that one is NOT liable for
 damages caused indirectly, the שורף does NOT reimburse
 the owner for the value of the loan. He can claim that he
 only burned the piece of paper.
 =====

4

The Gemara concludes;

<p>מאן דלא דאין דינא דגרמי מגבי ביה דמי נירא בעלמא</p> <p><i>He can claim that he only burned the piece of paper</i></p>	<p>מאן דדאין דינא דגרמי מגבי ביה דמי שטרא מעליא</p> <p><i>He must reimburse the full value of the loan</i></p>
---	---

5 The previous Mishnah taught
 גזל חמץ ועבר עליו הפסח
 אומר לו הרי שלך לפניך
 If a person stole חמץ and over Pesach it became אסור
 בהנאה, forbidden in all benefits, he can return the item as
 is, because
 שינוי שאינו ניכר הוא
 ולא קנייה בשינוי
 The גזלן did not acquire the item as the change was not
 discernable, the actual item did not change, only its status
 changed.

5

The previous Mishnah taught...

**גזל חמץ ועבר עליו הפסח
אומר לו הרי שלך לפניך**

*If a person stole חמץ
and over Pesach it became אסור,
he can return the item as is*

Because

**שינוי שאינו ניכר הוא
ולא קנייה בשינוי**

6 נאסד suggests that this is actually a Machlokes regarding החזירו שומר לבית בעליו לאחר שנגמר דינו. If an ox, while in the custody of a שומר, killed a person and was sentenced to death, which makes it אסור בהנאה. If the שומר returned the ox to its owner, the תנא קמא holds אינו מוחזר. The שומר is not considered to have returned it, because it has no value, and he's liable to compensate the owner. אף משנגמר דינו רבי יעקב disagrees and says אף משנגמר דינו החזירו שומר לבעליו מוחזר. Even after Bais Din sentenced the ox, if the שומר returned it to its owner, it is considered returned and he is not liable to compensate the owner.

The Gemara initially assumes that the Machlokes is based on the following:

The תנא קמא holds

החזירו אינו מוחזר

Because

אין אומרין באיסורי הנאה

הרי שלך לפניך

A person cannot return an item that is now worthless, and therefore regarding

גזל חמץ ועבר עליו הפסח

משלם כשעת הגזלה

He must pay the higher value of the time they were stolen, and he cannot return the actual חמץ for the same reason.

While רבי יעקב holds

החזירו מוחזר

Because

אומרין באיסורי הנאה הרי שלך לפניך

A person can return an item that became forbidden in all benefits if it is still in its original state, even though it's

now worthless; and therefore regarding

גזל חמץ ועבר עליו הפסח

אומר לו הרי שלך לפניך

He can return the actual חמץ as is.

6 נאסד suggests this is actually a Machlokes regarding החזירו שומר לבית בעליו לאחר שנגמר דינו. If an ox, while in the custody of a שומר, killed a person and was sentenced to death, which makes it אסור בהנאה. If the שומר returned the ox to its owner...

רבי יעקב: אף משנגמר דינו החזירו שומר לבעליו מוחזר

תנא קמא: אינו מוחזר

Because אומרין באיסורי הנאה הרי שלך לפניך

Therefore regarding גזל חמץ ועבר עליו הפסח אומר או הרי שלך לפניך

The Gemara initially assumes...

Because אין אומרין באיסורי הנאה הרי שלך לפניך

Therefore regarding גזל חמץ ועבר עליו הפסח אומרין בלעת פגארה

7 רבה says that this is not necessarily so. Perhaps, all generally agree that אומרין באיסורי הנאה הרי שלך לפניך
 And they all agree with our Mishnah regarding גול חמוץ ועבר עליו הפסח
 אומר לו הרי שלך לפניך
 Because as Rashi explains, דאיסורא ממילא אתי ליה
 The אסור did not actually cause the חמוץ to become אסור.

However, they disagree regarding שור הנסקל for another reason:
 The תנא קמא holds החזירו אינו מוחזר
 And the שומר is liable for compensation, because היזיקא בידים הוא
 The שומר, who brought the ox to Bais Din, actually caused the ox to become אסור, because אין גומרין דינו של שור אלא בפניו
 Bais Din does not sentence the ox if it is not present. And, הוה מערקנא ליה לאגמא
 He could have hidden the ox.

While רבי יעקב holds החזירו מוחזר
 And the שומר is not liable for compensation, because היזיקא דממילא הוא
 The שומר who brought the ox to Bais Din did not cause the ox to become אסור, because גומרין דינו של שור שלא בפניו
 Bais Din does sentence the ox even if it is not present. And
 סוף סוף מיגמר הוה גמרי ליה לדינא שלא בפניו
 Bais Din would have sentenced it anyway.

7 רבה says that this is not necessarily so...

~~✗~~

Perhaps, all generally agree that
אומרין באיסורי הנאה הרי שלך לפניך
 And they all agree with our Mishnah regarding
גול חמוץ ועבר עליו הפסח
אומר לו הרי שלך לפניך
דאיסורא ממילא אתי ליה

They disagree regarding **שור הנסקל**
 for another reason:

רבי יעקב:	תנא קמא:
החזירו מוחזר	החזירו אינו מוחזר
✓	✓
Because היזיקא דממילא הוא	Because היזיקא בידים הוא
because גומרין דינו של שור	because אין גומרין דינו של שור
שלא בפניו	אלא בפניו
And סוף סוף מיגמר הוה גמרי ליה לדינא	And, הוה מערקנא ליה לאגמא
שלא בפניו	לאגמא
Bais Din would have sentenced it anyway	He could have hidden the ox